

STAVEBNICTVÍ – PERSPEKTIVNÍ OBOR

Stavebnictví v České republice patří, stejně jako v ostatních zemích EU, mezi významná národohospodářská odvětví. Intenzita stavění v ČR byla v roce 2008 o 16,5 % vyšší, než je západoevropský průměr.

Situace v České republice

České stavebnictví, které má za sebou období několikaletého růstu, který příznivě ovlivnil vstup naší ekonomiky do evropského prostoru a výrazný příliv zahraničního kapitálu rozšířil potenciální kapacitu stavebního trhu pro domácí firmy. Významný je také podíl stavebnictví na tvorbě přidané hodnoty. Rovněž svými činnostmi aktivně podporuje stabilizaci zaměstnanosti v ekonomice. Náš trh se stává stále otevřenější, což vyvolává také tlak na zvyšování konkurenceschopnosti tuzemských stavebních firem. Tyto pak stále více zvyšují důraz na kvalifikaci a profesionalitu svých zaměstnanců, která se pak pozitivně projevuje v produktivitě práce a kvalitě provedených prací, což je základem pro udržení zákazníka a navazující rozvoj. V současné době se stavebnictví podílí zhruba **7 až 8 % na tvorbě HDP a zaměstnává okolo 9 % osob** pracujících v civilním sektoru, to odpovídá Německu, Rakousku či Švýcarsku. Z přibližně 420 tisíc pracovníků je 65 % zaměstnanců, 28,5 % tvoří živnostníci a 6,5 % jsou podnikatelé, kteří zaměstnávají zaměstnance. Od roku 2000 zaznamenává stavebnictví každoroční nárůst a za posledních šest let se objem stavební produkce zdvojnásobil. Zatímco ještě v roce 2000 hospodařila třetina firem se ztrátou, v roce 2008 se již podíl ziskových podniků zvýšil na 86 procent. Nízká rentabilita firem neumožňovala rozvoj a řada společností zanikla. Nejpříznivější hodnoty ekonomické výnosnosti dosahují v současné době podniky se 100-300 zaměstnanci.

V minulém roce podniky orientované na pozemní stavitelství zvýšily celkovou ekonomickou rentabilitu a ty, které byly zaměřené na inženýrské stavby, výrazně zvýšily tvorbu zisku, neboť dominantním

poptávkovým okruhem v posledních několika letech jsou zejména stavby inženýrského stavitelství.

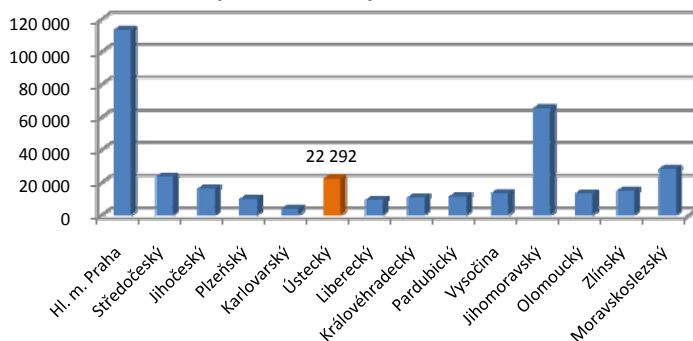
Indikátory trendů poptávky

Významnými indikátory trendů poptávky po stavební produkci jsou makroekonomický vývoj, investiční aktivita v ekonomice, zakázky stavebních firem a vydaná stavební povolení. Vývoj všech těchto faktorů nezaznamenává negativní trendy. Velmi důležitý je ale jejich další vývoj. Pokud by došlo k výraznému omezování stavebních investic, je pravděpodobné, že se tento vývoj dotkne malých, středních i velkých firem. Ty velké jsou dodavateli především rozsáhlých veřejných zakázek financovaných z prostředků státního rozpočtu (investorem je tedy zejména kraj, město, obec nebo např. Ředitelství silnic a dálnic a ostatní subjekty spravující státní majetek.

Ty menší a malé podniky bývají často subdodavateli právě těch velkých firem, ale také dodavateli menších zakázek, a to jak veřejných, tak i pro privátní investory. Významný propad v přísunu finančních prostředků zejména pak těch veřejných by negativně působil na všechny kategorie stavebních firem s ohledem na jejich spolupráci v oblasti stavební činnosti. Prozatím se však objem stavebních

zakázek stále zvyšuje. Rok 2000 je možné považovat za první krok nového oživení stavebního trhu. Od té doby se objem provedených stavebních prací nepřetržitě zvyšoval. Zvýšil se i v roce 2008. Objem produkce se oproti roku 2000 zvýšit téměř o 60 procent. Tempa meziročního růstu se do roku 2007 pohybovala v intervalu +2,5 až +9,7 %. V roce 2008 byl nárůst o něco nižší jen +0,6%, avšak trend vzrůstajícího objemu stavební produkce byl zachován. Zvýšil se podíl malých podniků do 50 zaměstnanců. Podniky s právní formou akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným tvořily více než 93% objemu stavební produkce.

Objem staveb. prací v r.2008 (v mil. Kč)

STAVEBNICTVÍ – PERSPEKTIVNÍ OBOR

Po vstupu do Evropské unie se pozice českého stavebnictví nijak dramaticky nezměnila. Srovnáváme-li české stavebnictví se státy EU, pak české stavebnictví má v období od roku 2000 druhý nejrychlejší růst (za Irskem), v podílu stavební produkce na HDP je na čtvrtém místě. V intenzitě stavění (eur/obyvatele v paritě kupní síly) je ČR na 11. místě (např. před Německem, Francií, Velkou Británií), v oblastech průmyslové a inženýrské produkce jsme v první třetině zemí EU. Trochu horší je situace v bytové výstavbě, kde se pohybujeme ve druhé třetině porovnávaných zemí, a v dostupnosti bytů patříme mezi poslední. Od roku 1993, kdy jsou u nás stavební zakázky statisticky sledovány se jejich objem v běžných cenách více než ztrojnásobil z cca 71 mld.Kč na 225,3 mld.Kč v roce 2008. Pokud jde o produktivitu práce, ta se výrazně zvýšila a činí přibližně 70 % výše u starých zemí EU. Instituce české i mezinárodní, které průběžně porovnávají úroveň stavebnictví, zjišťují, že v řadě ukazatelů sblížení s úrovní jiných zemí probíhá velmi rychle a v termínech a kvalitě stavění jsme plně srovnatelní s hospodářsky vyspělými státy EU a ve svých důsledcích tak velmi konkurenceschopní. Naše technické normy, nařízení a pravidla jsou v mnohém u nás přísnější nežli v evropských zemích. Celkový stavební trh zemí EU činil v loňském roce 1265 mld. euro, náš podíl byl 1,2 % z tohoto objemu. Ceny stavebních prací jsou u nás nižší, málo nad 60 % cen v EU. Důvodem jsou nízké náklady vstupů. Porovnání je rozdílné podle zemí, a proto lze jen velmi těžko obecně tuto problematiku specifikovat. V nejbližší budoucnosti lze očekávat zvýšení ceny lidské práce, protože bude pokračovat oprávněný nárůst mezd. Budou ale i jiné faktory rychlejšího růstu, např. dodržování přísnějších norem na vybavení staveb, zvýšení důrazu na oblast bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí.

Nárůst poptávky po stavební produkci zaznamenaly zejména

- inženýrské stavby, především výstavba dálnic a rychlostních silnic
- obchodní, logistická a administrativní centra financovaná zahraničními subjekty
- bytová výstavba podporovaná nízkouúvěrovými hypotečními úvěry stavebních spořitelen
- investice podnikatelské sféry.

Výhled do budoucna

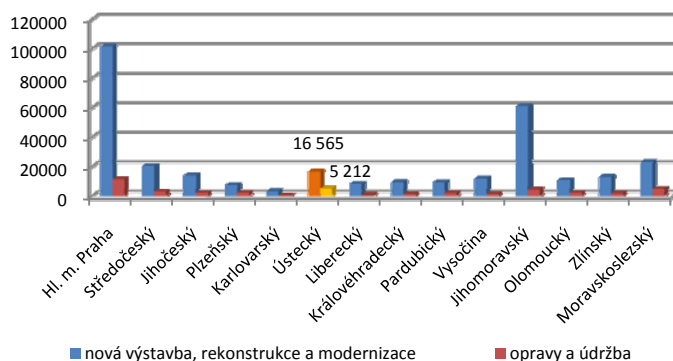
Růst v následujícím období se bude opírat o poptávku, na které se podílí významně jak podnikatelská, tak veřejná sféra, dlouhodobě vyrovnaně každá zhruba 50 %. K dosavadním pozitivům patří, že kapitálové výdaje státu, včetně státních fondů dopravní infrastruktury a v menším rozsahu rozvoje bydlení, si udržují mírný růst. Pozitivně by se měla projevit proinvestiční vládní politika, která je směřována do dopravní infrastruktury i do bydlení a dále i rostoucí investiční

aktivita domácích investorů, včetně obyvatelstva. Jeho účast na bytové výstavbě je i v budoucnu podmíněna dostupností hypotečních úvěrů a příležitostí stavebního spoření, které neztrácejí na své zajímavosti. Vstup České republiky do evropského prostoru znamenal vstupy zahraničního kapitálu do české ekonomiky a stavebnictví nezůstalo stranou. Znamenal také zvýšení příležitosti zakázek pro stavební firmy. Dalším pozitivním faktorem

bude jistě brzké zapojení privátního kapitálu do veřejných investic. Česká republika má pro období minimálně příštích deseti let jasně vyhraněnou potřebu jak co do objemů, tak i co do struktury stavební činnosti.

To dává stavebnictví značnou výhodu a předpoklad pro stabilizovaný a dlouhodobý vývoj. Stavebnictví bude i nadále schopno významně přispět k dlouhodobému rozvoji celé české ekonomiky.

Objem stavebních prací v krajích dle druhu v r.2008 (v mil. Kč)

STAVEBNICTVÍ – PERSPEKTIVNÍ OBOR

Stavebnictví – obor pro všechny

STAVBY ZŮSTÁVAJÍ A SLOUŽÍ CELÁ DESETILETÍ A MNOHDY I STALETÍ. VYDÁVÁJÍ SVĚDECTVÍ O TĚCH, KTEŘÍ JE STAVĚLI, O JEJICH DOVEDNOSTI, MISTROVSTVÍ A ODHODLÁNÍ NECHAT ZA SEBOU NĚCO STÁLÉHO, UŽITEČNÉHO A ČASTO I KRÁSNÉHO.

Všichni, kdo se podílejí na výstavbě zanechávají výsledkem své práce zhmotněné do staveb vzkaz o sobě a o době, v níž žili a dávají znát, že to co stavěli, má pevné základy nejen v původní myšlence, ale také v kvalitě a celkovém dojmu, které jejich práce zanechává nejen pro další generace, ale pro všechny, kteří výsledné dílo budou užívat nebo jej hodnotit, kdykoliv kolem něj budou procházet.

Tunel pod řekou, dálnice o šesti pruzích, most nad propastí, divadla, nemocnice, byty, obchody, promenády či architektonické skvosty, které má každá doba .... Někdo to musel a musí postavit. Někdo, kdo dokáže vyrovnat plochu fotbalového hřiště tak, že je bez jediné kaluže. Někdo, kdo ovládá silné stavební stroje a za horou písku už vidí budoucí dům. Za profesí s prozaickým názvem **stavař** se skrývá odpovědnost za budoucí tvář krajiny a měst. **Pokud i Vy chcete patřit k těm, kteří zanechávají odkaz dalším generacím, kteří ovlivňují výsledkem své práce prostředí, ve kterém žijeme, kteří budují, tedy staví, pak máte příležitost na prahu své pracovní budoucnosti se správně rozhodnout a vydat se studijním směrem, který Vás k tomu zavede .....** Architektura a stavby ovlivňují prostředí, v němž žijeme.

I Vy můžete mít ten vliv.

Do odvětví stavebnictví patří výstavba obytných a jiných budov a inženýrských děl jako jsou silnice, mosty, kanalizace, průmyslové objekty. Další oblastí stavebnictví jsou speciální stavební práce (výkopové práce, betonářské práce, montáž střešních konstrukcí, lešenářské a pokrývačské práce).

Ke stavebnictví náleží i práce spojené se zařizováním budov, jako je instalace vody, vytápění, anténních systémů, výtahů, elektroinstalace a osvětlení a dále dokončovací stavební práce např. zasklívání, omítání, malování a obkládání stěn, pokrývání podlah, čištění okolí ap. **Stavebnictví je prostě obor se širokými možnostmi pro ty, kteří chtějí budovat.**

Mezi deseti nejžádanějšími profesemi na světě jsou na prvním místě řemeslníci a mezi dalšími např. techničtí inženýři, vyšší a střední manažeři (vč. vedení staveb), stavební dělníci a řidiči, kteří jsou např. žádanější než účetní a finanční personál.

DESET NEJŽÁDANĚJŠÍCH PROFESÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Z průzkumu provedeného v České republice mezi 784 firmami jsou mezi deseti nejžádanějšími profesemi obory zasahující do stavebnictví dokonce v pořadí :

1. Řemeslník (především elektrikář, tesař/truhlář a zedník)
2. Dělník ve stavebnictví
3. Řidič
4. Obsluha výrobních strojů
5. Technik
6. Lékař a jiný neošetřující zdravotní personál
7. Šéfkuchař/kuchař
8. Technický inženýr
9. Obchodní zástupce
10. Účetní a finanční personál

S novými technologiemi jsou stavební řemesla pouze pro profesionály.

STAVEBNICTVÍ – PERSPEKTIVNÍ OBOR

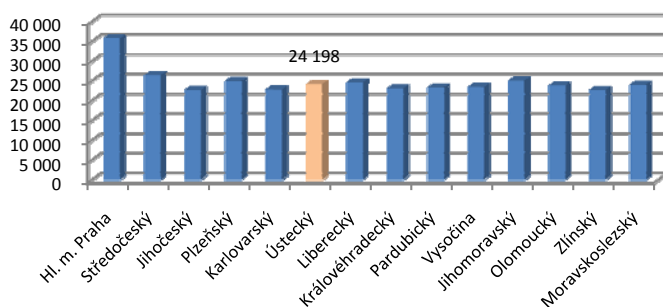
ZAMĚSTNANOST VE STAVEBNICTVÍ

Stavebnictví trpí výrazným nedostatkem kvalitních řemesníků, což je způsobené všeobecným poklesem zájmu o učňovské obory. Stavební profese a řemesla obecně mají dlouhodobě lepší perspektivu než profese v montážních závodech průmyslových podniků a nejsou ohrožené přesunem do zemí s levnější pracovní silou. Obecně se předpokládá že, pomocné profese s nízkou kvalifikací budou obsazovány zahraničními dělníky, avšak u pracovních míst s vyšším požadavkem na odbornost (vč. řemeslníků), na komunikaci s klientem a s vyšší mírou odpovědnosti budou mít čeští zaměstnanci dobré vyhlídky do budoucna nejen u nás, ale i zahraničí. Mezi nové a nedostatkové profese budou patřit např. pracovníci s kombinovanými znalostmi a orientací v nových trendech stavebního trhu (inteligentní budovy, úspory energií). V roce 2008 počet pracovníků ve stavebnictví dosáhl nejvyššího čísla za sledované období – téměř 467 tisíc. Ve čtvrtém čtvrtletí roku 2008 se tak stavebnictví na zaměstnanosti v České republice podílelo z 9,3%.

Při vyhodnocení průměrné mzdy ve stavebnictví za období roku 2008 se hodnotou 27.260 Kč tento obor dostal na 9.místo mezi 15 odvětvími. Nad celkovým průměrem je o 1.072 Kč. Lépe jsou na tom tradičně obory jako těžba nerostných surovin, finanční zprostředkování, nemovitosti a pronájmy, obrana a hůře např. vzdělávání, obchod, zpracovatelský průmysl. Mzda dělníků se v průměru zvýšila meziročně o 9,9%. Nadprůměrnou úroveň dosáhla dělnická mzda v podnicích se zahraniční kontrolou. V Ústeckém regionu má své divizní zastoupení celá řada velkých stavebních firem, které jsou na předních místech v žebříčku firem dle objemu tržeb v celé ČR. Zároveň byl zaznamenán dynamický rozvoj i u dalších staveb. firem s obratem do 1,5 mld.Kč, které díky významným investicím do dopravní infrastruktury a využití

prostředků ze strukturálních fondů EU, které jsou určeny na podporu a rozvoj podnikání a jsou využívány nejen soukromým sektorem, ale

Prům. mzda v roce 2008 - podle krajů

zejména v kombinaci s prostředky státního rozpočtu také kraji, městy a obcemi, které v rámci svých rozvojových plánů budují stavební díla s pozitivními environmentálními dopady, přispívají k rozvoji sportovního a kulturního vyžití, rozvoji cestovního ruchu a obnovy historických památek. Pod správou Ministerstva průmyslu a obchodu

ČR je pro období 2007-2013 v rámci Operačního programu Podnikání a inovace zaměřeného na rozvoj konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání a udržení přitažlivosti České republiky a jejích regionů a měst pro investory připraven pro finanční investice nemalý objem prostředků, které pomohou k rozvoji regionálních firem nejen přímými investicemi do podpory jejich technických i profesních zdrojů, ale také možností udržet

objem své stavební produkce při realizaci staveb. zakázek financovaných veřejnými zdroji.

Prům. hrubá mzda dle tříd KZAM - r.2008

